

บทนำของผู้อธิการพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

นางอรพินธ์ เจริญผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต
แผนกวิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

007935

13250762

THE ROLE OF NURSE SUPERVISORS IN BANGKOK METROPOLIS

Mrs. ORAPIN CHAREONPOL

ศูนย์วิทยบรังษยการ
จพกสกกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Nursing Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

นักศึกษาด้วย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น^๑
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

คณบดีคณะวิทยาศาสตร์

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ..... ประชานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์ปะนอง โอบกานต์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์ บทบาทของผู้นี้ทางการพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

ชื่อ นางอรพินธ์ เจริญผล

แผนกวิชาพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการพยาบาล และพยาบาลหัวหน้าศึกเกี่ยวกับคุณภาพงานของผู้ตรวจราชการพยาบาล ด้านการให้การพยาบาล ด้านการบริหาร และด้านการศึกษา ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ตรวจราชการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 194 คน เป็นผู้ตรวจราชการพยาบาล 41 คน พยาบาล-หัวหน้าศึก 153 คน โดยใช้แบบสอบถามชั้นผู้จัดสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามได้สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพงานที่ผู้ตรวจราชการพยาบาลปฏิบัติอยู่ ปัญหาที่พบและขอเสนอแนะในการปรับปรุงงานของผู้ตรวจราชการพยาบาลและเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ตรวจราชการพยาบาล ได้ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการพยาบาลกับพยาบาลหัวหน้าศึก โดยวิธีทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย คำนวณอัตราส่วนวิบาก และทดสอบสัดส่วนความคิดเห็นโดยการทดสอบไคสแควร์ ปรากฏผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการพยาบาลและหัวหน้าศึกเกี่ยวกับคุณภาพงานของผู้ตรวจราชการพยาบาล ด้านการพยาบาล การบริหาร และด้านการศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการพยาบาลและหัวหน้าศึกในหน่วยงาน เกี่ยวกับคุณภาพในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจราชการพยาบาลไม่แตกต่างกัน และ เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ปรากฏว่า ผู้ตรวจราชการพยาบาลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพงานที่ตนปฏิบัติอยู่น้อยกว่า หัวหน้าศึก ในทุก ๆ ด้าน

2. สัดส่วนความคิดเห็นของผู้ตรวจราชการพยาบาลและหัวหน้าศึกเกี่ยวกับปัญหาที่พบในการนิเทศการพยาบาลนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับ ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบซึ่งสอดคล้อง

สมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการนิเทศการพยาบาลนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับ
ทำແນงหน้าที่รับผิดชอบ ยกเว้นปัญหาเกี่ยวกับปริมาณงานในความรับผิดชอบของบุคลากร
การพยาบาล ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างน้อยสักคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า²
สัดส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหานี้ในการนิเทศการพยาบาลซึ่งมีความสัมพันธ์กับทำແນง
หน้าที่รับผิดชอบ จึงปฏิเสธสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า ปัญหาที่พบในการนิเทศการพยาบาลนั้น³
ไม่มีความสัมพันธ์กับทำແນงหน้าที่รับผิดชอบ

3. สัดส่วนความคิดเห็นของบุคลากรพยาบาล และหัวหน้าที่เกี่ยวกับข้อ
เสนอแนะในการปรับปรุงงานของบุคลากรพยาบาลและ เกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากร
พยาบาลที่มีประสิทธิภาพนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับทำແນงหน้าที่รับผิดชอบ คือ ส่วนใหญ่
ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จึงสนองสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า ขอเสนอแนะในการปรับปรุงงาน
ของบุคลากรพยาบาลและ เกณฑ์ในการคัดเลือกบุคลากรพยาบาลที่มีประสิทธิภาพนั้น⁴
ไม่มีความสัมพันธ์กับทำແນงหน้าที่รับผิดชอบ

ศูนย์วิทยบรังษยการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title The Role of Nurse Supervisors in Bangkok Metropolis.

Name Mrs. Orapin Chareonpol

Department of Nursing Education

Academic Year 1975

ABSTRACT

The purpose of this study was to compare opinions of nurse supervisors and head nurses on the quality of nurse supervisors concerning nursing care, administration and education. The constructed questionnaires was used in order to collect data from 194 subjects. The data were statistically analyzed by the differences between mean were tested with the critical ratio and chi-square test. The findings of the study revealed an existing difference in opinion among the nurse supervisors and head nurses are as the following statements.

1. There is statistically significant difference in opinion among the nurse supervisors and head nurses in their opinions on the quality of nursing care, administration and education of nurse supervisors at .01 level and this also indicated that nurse supervisors gave better score than did the head nurses.

2. There is no statistically significant difference in their opinions on the problem of supervision in nursing except one problem was significantly different in their opinions on the quantity of nurse supervisors at .01 level.

3. There are no statistically significant difference in their opinions on the suggestion for developing the quality of nurse supervisors and the criterion for the selection of the nurse supervisors.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประการ

วิทยานิพนธ์บัณฑิตสำเร็จ ได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์ประนอม โภทกานต์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ได้รับให้คำแนะนำนำปรึกษา และให้ขอคิดเห็น รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่แก้ไขข้อบกพร่องทาง ๆ นอกจากนั้นอาจารย์ พวงรัตน์ บุญญาณรักษ์ ได้รุ่งราให้เอกสารการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกช้าชึ้นในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์รำไพ สุชสวัสดิ์ ณ อุบุญา และอาจารย์ ฉวีวรรณ บุญศุภยา แห่งภาควิชาชีวสัตว์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้รุ่งราให้คำแนะนำเกี่ยวกับข้อมูลทางสถิติ และอำนวยความสะดวกในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. วรรณา ปูรณะ โรคหัวใจ ที่ได้รุ่งรา ตรวจสอบข้อมูลทางสถิติให้จนเป็นที่เรียบร้อย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ หัวหน้าแผนกวิทยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาล และหัวหน้าศูนย์ โรงพยาบาลต่าง ๆ ทุกท่าน ที่ได้รุ่งราให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ ผู้ดูแลความคิด

อรพินทร์ เจริญผล

ศูนย์วิทยาทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

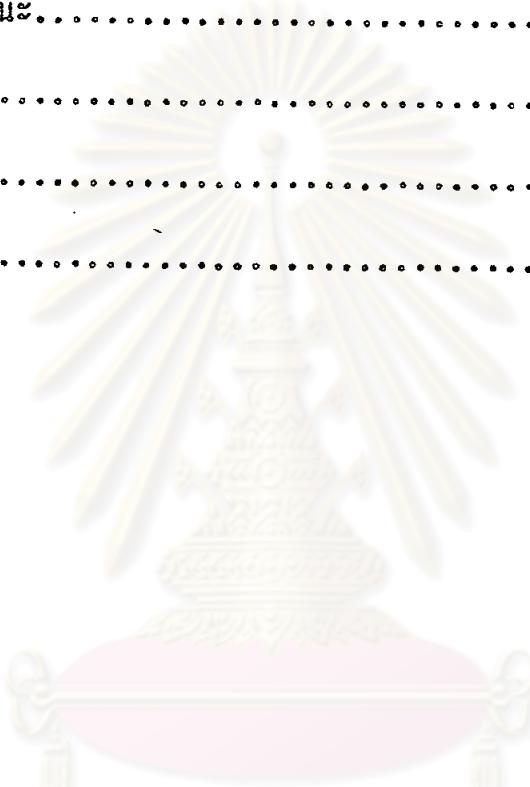
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....		๓
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....		๔
กิจกรรมประจำ.....		๕
รายการตารางประกอบ.....		๖
บทที่		
1 บทนำ.....		1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา.....		1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....		9
ขอบเขตของการวิจัย.....		10
ปัญหาที่ต้องการวิจัย.....		10
สมมติฐานของการวิจัย.....		11
กำหนดความ.....		11
ประโยชน์ของการวิจัย.....		12
2 วาระการนัดและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....		13
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....		25
การเลือกตัวอย่างประชากร.....		25
การสร้างแบบสอบถาม.....		26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....		28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....		30
สิ่งที่ใช้ในการวิจัย.....		31
4 ผลการวิจัย.....		33

บทที่		หน้า
๕	สรุปการวิจัย อกบิปราย และข้อเสนอแนะ.....	75
	ผลของการวิจัย.....	74
	การอกบิปรายผลของการวิจัย.....	80
	ข้อเสนอแนะ.....	85
	บรรณานุกรม.....	89
	ภาคผนวก.....	92
	ประวัติการศึกษา.....	125

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง.....	21
2 อัตราส่วนรอยของอายุของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	34
3 อัตราส่วนรอยของบรรสนภารที่เกยบปฏิบัติงานพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	35
4 อัตราส่วนรอยของสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่ง- หน้าที่.....	36
5 อัตราส่วนรอยของวุฒิการศึกษา เมื่อเริ่มปฏิบัติงานและในปัจจุบันของกลุ่ม ตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่.....	37
6 อัตราส่วนรอยของภารกิจนาบรณหสัจจากการศึกษาวิชาพยาบาลเบื้อง ตนของกลุ่มตัวอย่างแยกตามตำแหน่งหน้าที่.....	38
7 ความคิดเห็นของผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศักดิ์ศรีคุณภาพงานของ ผู้ตรวจการพยาบาลด้านการวิเคราะห์และวางแผนการพยาบาล.....	40
8 ความคิดเห็นของผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศักดิ์ศรีคุณภาพงานของ ผู้ตรวจการพยาบาลด้านการให้การพยาบาลและการสอน.....	43
9 ความคิดเห็นของผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศักดิ์ศรีคุณภาพงานของ ผู้ตรวจการพยาบาลด้านการประเมินผลการพยาบาล.....	46
10 ความคิดเห็นของผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศักดิ์ศรีคุณภาพงานของ ผู้ตรวจการพยาบาลด้านการบริหาร.....	48
11 ความคิดเห็นของผู้ตรวจการพยาบาล และหัวหน้าศักดิ์ศรีคุณภาพงานของ ผู้ตรวจการพยาบาลด้านการศึกษา.....	52
12 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของ ผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศักดิ์ศรีคุณภาพงานของผู้ตรวจการพยาบาล ด้านการวิเคราะห์และวางแผนการพยาบาล ด้านการให้การพยาบาล ด้านการประเมินผลการพยาบาล ด้านการบริหาร และด้านการศึกษา...	55

ตารางที่	หน้า
13 ทดสอบสัดส่วนความคิดเห็นระหว่างผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศึก เกี่ยวกับปัญหาที่พบในการนิเทศการพยาบาล.....	58
14 เมริยบเทียบอันดับของปัญหาที่ผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศึกพบ เกี่ยวกับการนิเทศการพยาบาล.....	60
15 ทดสอบสัดส่วนความคิดเห็นระหว่างผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศึก เกี่ยวกับขอเสนอแนะในการปรับปรุงงานของผู้ตรวจการพยาบาล...	62
16 เมริยบเทียบอันดับของขอเสนอแนะในการปรับปรุงงานของผู้ตรวจการ พยาบาลระหว่างผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศึก	64
17 ทดสอบสัดส่วนความคิดเห็นระหว่างผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศึก เกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้ตรวจการพยาบาล	66
18 เมริยบเทียบอันดับของขอเสนอแนะ เกี่ยวกับเกณฑ์การคัดเลือกผู้ตรวจการ พยาบาลระหว่างผู้ตรวจการพยาบาลและหัวหน้าศึก.....	70

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย